

wij
natuurvrienden

1978

50 jaar nivon
federatie utrecht

jubileumuitgave

50 JAAR N.I.V.O.N UTRECHT

Enige jaren nadat het Instituut voor Arbeidersontwikkeling in 1924 met haar landelijke activiteiten was gestart, werden in veel plaatsen in Nederland afdelingen opgericht, waaronder UTRECHT.

In 1928 ging het "Instituut" over tot fusie met de Nederlandse Arbeiders Reisvereniging, hetgeen tot uitdrukking kwam in de uitbreiding van de naam met : "waarin opgenomen de Natuurvrienden."

De doelstelling van het "Instituut", zoals voor velen de roepnaam van het I.V.A.O. was, werd in haar statuten kort en bondig omschreven als: "culturele en geestelijke vorming der arbeidersklasse".

Door ontwikkeling, vorming en culturele ontplooiing zouden de arbeiders betere mogelijkheden hebben in hun streven naar de opbouw van een betere, socialistische maatschappij.

Het voor-oorlogse werk kende duidelijk drie pijlers:

1. *het scholenwerk*
2. *het natuurvriendenwerk*
3. *het cursuswerk.*

Het SCHOLENWERK omvatte , naast kadervorming voor kader van de partij (destijds de S.D.A.P.) en vakbond, de vorming van de leden, grotendeels bestaande uit het brengen van de noodzakelijke kennis. De arbeidersavondscholen waren ook nog enige tijd na de tweede wereldoorlog een bekend en gewaardeerd onderdeel van het werk.

Het NATUUR-VRIENDENWERK hield zich bezig met het organiseren van reizen (ook naar het buitenland), met het verkennen van alles wat leeft en groeit in de natuur en met het stichten van eigen huizen in een omgeving waar de vrije natuur nog volop aanwezig was.

Het CURSUS-WERK tenslotte was een aanvulling op de voorgaande werksoorten.

Na de tweede wereldoorlog werd het I.V.A.O., na de opheffing in het eerste bezettingsjaar, her-opgericht. De oude banden met partij en vakbeweging werden echter niet hersteld. In 1959 werd een naamswijziging in Nederlands Instituut voor Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk door het in dat jaar gehouden congres goedgekeurd.

Men vond de oude naam verouderd en tevens meende men dat het woord "arbeiders" een te beperkte aanduiding was van de groepen, die men probeerde te bereiken.

Een jaar later ging het N.I.V.O.N. er toe over om - na het verdwijnen van de A.J.C. - zelf jongerenwerk te organiseren.

Het hiervoor geschetste beeld van het N.I.V.O.N. in het algemeen geldt in grote lijnen eveneens voor de afdeling UTRECHT en kan nog met de volgende bijzonderheden worden aangevuld.

Zoals in vele afdelingen gingen ook de Utrechtse leden indertijd zelf actief aan de slag om een natuurvriendenhuis te bouwen.

Het werd een voormalige varkensfokkerij te Lage Vuursche, die met de inzet van vele leden tot het natuurvriendenhuis "ONS HONK" werd omgebouwd.

In 1969 gingen de afdelingen ZUILEN en UTRECHT samenwerken in federatief verband.

In 1972 kreeg de federatie een eigen home "het NIVON-centrum" aan de Wittevrouwensingel.

Het noemen van namen van hen, die in de afgelopen jaren actief zijn geweest in het N.I.V.O.N. op allerlei terrein, is een ondoenlijke zaak. Een woord van dank aan al deze vrijwilligers is hier zeker op zijn plaats.

Herdenken betekent niet stilstaan maar verder gaan. Bij dat verder gaan zullen we echter op een aantal vragen antwoord moeten geven, zoals:

- *Zijn de oude denkbeelden werkelijk verouderd?*
- *Is de emancipatie van de arbeidersklasse werkelijk voltooid?*
- *Krijgt de mens wel voldoende ontplooiingskansen?*
- *Proberen we voldoende te strijden tegen het egoïsme in onze welvaartstaat?*
- *Is werkloosheid een verouderd woord of is en blijft het een hoogst actueel onderwerp?*
- *Hebben we inderdaad gaan arbeidersavondschoolen meer nodig?*

Aan onze leden het verzoek hierop niet alleen een antwoord te geven, maar ook na te gaan wat men ter verbetering kan doen.

Een uitdaging aan het N.I.V.O.N. om, naast het bekende, vertrouwde en hoogst belangrijke werk, in de komende jaren ook het vormingswerk in het algemeen ter hand te nemen.

Vormingswerk, dienende om de leden als bewuste en kritische mensen in de maatschappij waarin wij leven hun plaats te doen innemen.

DE BETEKENIS VAN HET N.I.V.O.N. VROEGER, NU EN IN DE TOEKOMST.

Uit een enquête, gehouden onder N.I.V.O.N.-leden in 1977, kwamen uitspraken naar voren waaruit bleek, dat leden die door hun leeftijd niet meer aan activiteiten konden deelnemen, trouw wilden blijven aan het Instituut.

Met het Instituut kon voor de leden tot 1959 slechts het I.V.A.O. en vanaf die tijd slechts het N.I.V.O.N. bedoeld zijn.

Wat heeft het Instituut dan wel teweeg gebracht, dat het zo mag rekenen op de trouw van zijn leden?

Als instelling van de voor-oorlogse S.D.A.P. en N.V.V. kan het Instituut niet losgezien worden van andere, culturele organisaties, die gezamenlijk een rol hebben gespeeld in de culturele en geestelijke vorming van de arbeidersklasse.

In dit opzicht vormde de "rode familie" evenzeer een zuil in het maatschappelijke leven als de katholieke, de protestants-christelijke en de neutrale organisaties.

De oprichting van het Instituut gaf vorm aan een streven, dat op zich niet nieuw was, maar zo oud als het socialisme zelf. Het Instituut bundelde overal in het land reeds lang bestaande gezelschappen, die zich toediepten op vorming en ontwikkeling van de arbeiders. Maar het Instituut deed meer.

Door zelf arbeidersavondschole te organiseren bevorderde het vooral de kennis bij grote groepen van de bevolking en kreeg daarmee zijn plaats naast andere culturele organisaties als VARA, zang- en toneelverenigingen, culturele sportbond, Het Volk en de A.J.C..

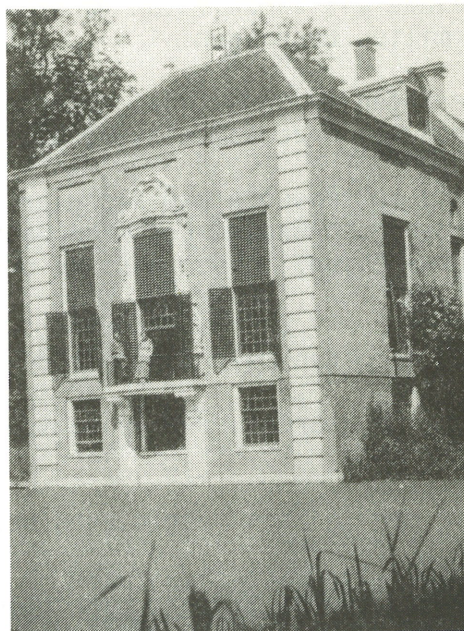
Het naast stond hierbij de Nederlandse Arbeiders Reisvereniging waarmee reeds in 1928 een fusie tot stand kwam. Dit gaf aan het Instituut het tweeledige karakter zoals we het nu nog kennen n.l. Volksontwikkeling en Natuurvriendenwerk.

Cursuswerk, filmdienst, wandel-fiets- en autotochten moesten dienen om de leden breed te oriënteren op allerlei terrein; natuur, sterrenkunde, kastelen, fotografie.

Gemeenschapsbesef en kameraadschap vonden hun uiting in familiedagen. "Opvoeding tot praktisch socialisme" was hiervan het doel.

Voor Utrecht dienden voor de familiedagen en weekeinden "ONS HONK" en "OVER HOLLAND". Dit laatste tot de tweede wereldoorlog.

- o Tussen Nieuwersluis en Breukelen ligt nog steeds het "Over Holland" eens Natuurvriendenhuis

Voor de leden betekende al deze activiteiten een mogelijkheid om gelijkberechtigd deel te hebben aan "de cultuur". Aangezien deze cultuur een sterk burgerlijk karakter had, betekende dit tevens een grote mate van verburgerlijking. Dit heeft tevens het gevoel van eigenwaarde van de leden sterk bevorderd. Zoals echter uit het voorgaande blijkt, werden alle activiteiten maar vooral de weekeinden in een socialistisch kader geplaatst.

Alles moest dienstig zijn aan de opbouw van een betere, socialistische maatschappij. Wat de sfeer betreft had men het gevoel dat men bij het Instituut nog tot zijn recht kwam.

Na de oorlog kwam het instituut wat los te staan van partij en vakbeweging. Een aantal leden koos onder leiding van Van PRAAG de weg naar het Humanistisch Verbond. Kees de BOER was de maker van het na-oorlogse Instituut.

In zijn opvatting moest het socialisme weer cultuurbeweging worden of het zou falen.

Niet langer was ingroei in de burgerlijk-kapitalistische samenleving wat plaats moest vinden, maar de maatschappij-kritische zin die nooit ontbroken had, zou beter tot zijn recht moeten komen.

De Utrechtse afdeling werd op 1 maart 1947 her-opgericht in het N.V.-huis. Het cursuswerk geraakte op de achtergrond, om plaats te maken voor bezinning op veranderingen in de samenleving. Studie van de natuur leidde als vanzelf tot de studie van de gevaren, die de natuur en het milieu bedreigen.

Veranderingen in menselijke relaties dwingen tot bezinning op de wijze waarop wij onze samenleving inrichten.

Nemen wij er genoeg mee als hier of elders in de wereld mensenrechten worden geschonden; het leven zelf bedreigd wordt door de voortdurende bewapening; mensen niet de ontplooiingskansen krijgen waarop zij recht hebben?

Gevaren bedreigen meer dan ooit de samenleving.

Bezinning op waarden, die in de toekomst het leven bepalen, is meer dan ooit nodig.

Meer nog dan in zijn beginjaren heeft het N.I.V.O.N. hierin een taak!

Uit de gegevens van de enquête gehouden in 1976, hebben wij een vrij duidelijk beeld van de Federatie Utrecht en haar leden. Gezien de reeds vermelde lrouw van oude leden aan "hun Instituut" is het niet verwonderlijk, dat 10% reeds 40 jaar of meer lid is.

Het N.I.V.O.N. ontkomt daardoor niet aan een zekere vergrijzing. Dit en een langzame afnemng van het ledental biedt zorgen.

Hoopgevend is dat de N.I.V.O.N.-jongeren, klein in getal, erg actief zijn. Een verslag van hun activiteiten vindt U elders in dit nummer. Hieruit blijkt dat de jongeren zich intensief bezighouden met bewustwording van zichzelf en verkenning van hun toekomstige wereld!

N.I.V.O.N. - JONGEREN UTRECHT

* * * * *

Sinds 1960 heeft het N.I.V.O.N. jongerenwerk.

In de periode 1960 - 1978 zijn er in Utrecht verscheidene keren actieve jongerengroepen geweest.

Sinds het begin van 1975 is er, na drie jaar stilte, weer aktiviteit onder de N.I.V.O.N. - jongeren in Utrecht. Na een voorzichtige start zijn we er in geslaagd om regelmatig (minimaal één keer in de maand) dingen te organiseren.

Ook in de inhoud van de activiteiten is wat verandering gekomen. Onder invloed van ontwikkelingen binnen het landelijk jongerenwerk zijn we ons wat meer "politiek" gaan opstellen. Dat houdt in dat we ons ervan bewust zijn, dat we een linkse organisatie zijn en dat dat van invloed moet zijn op onze programma's.

In een weekend dat we organiseren wordt niet alleen gevolsdanst en gewandeld, maar we behandelen daar ook een aktueel thema (bijv. gastarbeid) en praten daar uitgebreid over. Als we een film draaien kiezen we het liefst een film met een goede (maatschappelijke) inhoud.

We organiseren discussie-avonden over bijv. voedsel of dienstplicht.

Ook met het energieprobleem houden we ons bezig.

We gaan naar demonstraties (KALKAR, ALMELO) en schenken er in ons krantje (FRONTAAL) aandacht aan.

Dit is slechts een kleine greep uit onze activiteiten, maar het geeft wel een indruk op wat voor manier we nu en in de toekomst bezig willen zijn.

We draaien redelijk, er is een enthousiast bestuur en we hopen dat in de toekomst er nog meer jongeren-leden op onze activiteiten zullen komen.

* * * * *

"WIJ NATUURVRIENDEN", UITGAVE VAN NIVON-FEDERATIE UTRECHT.
REDAKTIE-ADRES: KASAI DREEF 40, UTRECHT. TEL. 030 - 612330.

V I E R I N G 5 0 J A A R N I V O N U T R E C H T

op zondag 16 april a.s. in het Cultureel Centrum 't Hoogt
Hoogt 4 (bij de Neude) te Utrecht.

Voor ons treden op:

BEA BRANDTS-BUYS met zang - conference - voordracht

ROB ROELEVELD piano

Bea Brandts-Buys zingt nog niet zo lang in Nederland. Na twee jaar toneelschool, een paar jaar opera-opleiding, heeft ze haar toneelervaring als chanssonnière gezocht in Duitsland, Frankrijk en Italië.

Met Ernst van Altena maakte zij een LP met Nederlandse chansons. De laatste tijd legt ze zich speciaal toe op het zingen van liederen van Jacques Brel, Bertold Brecht en van eigen liedjes.

Rob Roeleveld is een begaafd pianist en een uitstekend begeleider.

Toegangsprijs f 2,50.

Aanvangstijd 10 uur, zaal open 9.30 uur.

Kaarten zijn verkrijgbaar aan de zaal.

Bewoners van het "Huis aan de Vecht" kunnen aan de receptie kaarten bestellen.

-o-o-o-o-o-o-o-

R E C E P T I E

Ter gelegenheid van een halve eeuw NIVON Utrecht houdt het federatiebestuur op zaterdag 15 april a.s. haar receptie in het NIVON-Centrum, Wittevrouwensingel 101 (zijingang) van 14.00 tot 16.00 uur.

Een ieder is van harte welkom.

-o-o-o-o-o-o-o-

